

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
**ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ
2004-2005

Διευθυντής ορχήστρας
Βασίλης Χριστόπουλος

Σολίστ
Σίμος Παπάνας
(Βιολί)

Γιώργος Δεμερτζής
(Βιολί)

Παρασκευή 10 Ιουνίου 2005

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
**ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ
2004-2005

Διευθυντής ορχήστρας
Βασίλης Χριστόπουλος

Σολίστ
Σίμος Παπάνας
(Βιολί)

Γιώργος Δεμερτζής
(Βιολί)

Παρασκευή 10 Ιουνίου 2005

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Παρασκευή 10 Ιουνίου 2005

ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ: 21:00

ΝΙΚΟΣ ΣΚΑΛΚΩΤΑΣ (1904-1949)

«ΠΟΜΠΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΧΕΡΟΝΤΑ» (σε Α' παγκόσμια εκτέλεση) (6')
(σύνθεση του Νίκου Σκαλκώτα, μεταξύ 1942 - 1949
Ενορχήστρωση: Κωστής Δεμερτζής 1997)

ΝΙΚΟΣ ΣΚΑΛΚΩΤΑΣ (1904-1949)

ΚΟΝΤΣΕΡΤΟ ΓΙΑ ΔΥΟ ΒΙΟΛΙΑ ΚΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΑ
(Α' εκτέλεση στη Θεσσαλονίκη) (40')
(Ενορχήστρωση: Κωστής Δεμερτζής)

- 1. Allegro giocoso*
- 2. Παραλλαγές πάνω σ' ένα ελληνικό λαϊκό θέμα
Andante - Adagio - Andante*
- 3. Finale - Rondo: Allegro molto vivace*

Διάλειμμα

FELIX MENDELSSOHN - BARTHOLDY (1809-1847)

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΡ. 3 ΣΕ ΛΑ ΕΛΑΣΣΟΝΑ, ΕΡΓΟ 56 («ΣΚΩΤΙΚΗ») (38')

- 1. Andante con moto-Allegro un poco agitato*
- 2. Vivace non troppo*
- 3. Adagio*
- 4. Allegro vivacissimo - Allegro maestoso assai*

ΒΑΣΙΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Ο Βασίλης Χριστόπουλος γεννήθηκε το 1975 στο Μόναχο. Ξεκίνησε τη μουσική του εκπαίδευση με βιολί. Σπούδασε στο Ωδείο Αθηνών ανώτερα θεωρητικά στην τάξη του Περικλή Κούκου και όμποε στην τάξη του Κλώντ Σιελέ. Ως ομποίστας διετέλεσε μέλος της Εθνικής Συμφωνικής Ορχήστρας της ΕΡΤ από το 1993 έως το 1995.

Το 1995 έγινε δεκτός στην τάξη διεύθυνσης ορχήστρας του Χέρμαν Μίχαελ στη Μουσική Ακαδημία του Μονάχου, όπου σπούδασε με υποτροφία «Αλεξάνδρας Τριάντη» του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής. Αποφοίτησε με διάκριση το 1998 και συνέχισε στην ίδια σχολή μαθήματα τελειοποίησης, με υποτροφία του Ιδρύματος «Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης», αποκτώντας το ανώτατο δίπλωμα (Meisterklassendiplom). Έχει, επίσης, συμμετάσχει σε σεμινάρια με τους μαέστρους Σερ Κόλιν Ντέβις, Ζούμπιν Μέτα, Καρλ Έστερραίχερ και Αλέξανδρο Μυράτ.

Το Μάιο του 1999 κέρδισε ειδικό βραβείο (Förderpreis) στον πρώτο διαγωνισμό διεύθυνσης ορχήστρας των Γερμανικών Μουσικών Ακαδημιών και την ίδια χρονιά τιμήθηκε από την Ένωση Ελλήνων Κριτικών Θεάτρου και Μουσικής με την ετήσια διάκριση σε νέο μουσικό. Το Σεπτέμβριο του 2000 κέρδισε το διαγωνισμό «Μπαντ Χόμπουργκ» για νέους μαέστρους στην ομώνυμη πόλη της Γερμανίας και το Νοέμβριο του 2000 το δεύτερο βραβείο στο διεθνή διαγωνισμό «Δημήτρης Μητρόπουλος».

Ο Βασίλης Χριστόπουλος αναλαμβάνει από το Σεπτέμβριο του 2005 τη θέση του καλλιτεχνικού διευθυντή της Φιλαρμονικής Ορχήστρας της Νοτιοδυτικής Γερμανίας, που εδρεύει στην Κωνσταντία (Konstanz).

Στις ορχήστρες που έχει διευθύνει συγκαταλέγονται η Φιλαρμόνια του Λονδίνου, η Φιλαρμονική του Ντούισμπουργκ, η Συμφωνική Ορχήστρα της Τσέχικης Ραδιοφωνίας, η Ορχήστρα Δωματίου της Νοτιοδυτικής Γερμανίας, η Φιλαρμονική Δωματίου της Πολωνίας και η Ορχήστρα Δωματίου της Γεωργίας. Την καλλιτεχνική περίοδο 2004-2005 προσεκλήθη από τη Γερμανική Όπερα του Ρήνου να διευθύνει τις παραστάσεις του Ριγκολέττο στο Ντύσσελτορφ.

Στην Ελλάδα είναι τακτικός προσκεκλημένος της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, στην οποία έχει διευθύνει *Τόσκα*, *Κουρέα της Σεβίλλης*, *Τραβιάτα*, *το Δαχτυλίδι της Μάνας* και τις πανελλήνιες πρεμιέρες του *Ξέρξη* του Χαίντελ και του *Παννόμηνου Ορλάνδου* του Βιβάλντι. Την ορχήστρα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής διηύθυνε και στη *Λυσιστράτη* του Μίκη Θεοδωράκη, στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και Θεσσαλονίκης. Τον Ιούλιο του 2004 διηύθυνε στο Ηρώδειο την πρώτη παγκόσμια εκτέλεση του *Κοντσέρτου για δύο βιολιά* του Σκαλκώτα, σε ενορχήστρωση Κωστή Δεμερτζή, με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης. Έχει, επίσης, εμφανιστεί με την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, την Ορχήστρα των Χρωμάτων, την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της ΕΡΤ και την Καμεράτα - Ορχήστρα των Φίλων της Μουσικής.

ΣΙΜΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣ Ο Σίμος Παπάνας γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1979. Ξεκίνησε τις σπουδές του στη μουσική στο Νέο Ωδείο Θεσσαλονίκης και τις ολοκλήρωσε στα πανεπιστήμια Oberlin και Yale των ΗΠΑ. Καθηγητές του υπήρξαν οι P.Αραουδον, Στ. Καφαντάρης, T. Gabora, E. Friedman (στο βιολί), M. McDonald (στο μαρκό βιολί) και Χ. Σαμαράς (στα θεωρητικά και στη σύνθεση). Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού στα μαθηματικά από το πανεπιστήμιο Yale.

Έχει συνεργαστεί ως σολίστ με τις Κρατικές Ορχήστρες Αθηνών και Θεσσαλονίκης, την Καμεράτα Αθηνών, την Ορχήστρα της Πάτρας, τη Φιλαρμονική της Σόφιας, τους American Bach Soloists (Σαν Φρανσίσκο), τη Louisiana Sinfonietta, τη Συμφωνική της Constanta (Ρουμανία), την Ορχήστρα του Debrecen (Ουγγαρία) κ.ά. Έχει δώσει ρεσιτάλ σε Ελλάδα, Βουλγαρία, ΠΓΔΜ, Ουγγαρία, Ιταλία, Γερμανία, Αίγυπτο, Καναδά και τις ΗΠΑ. Δίδαξε στη Thuringische Sommerakademie (Γερμανία) και παρέδωσε σεμινάριο βιολιού στο Κρατικό Πανεπιστήμιο της Louisiana. Το 2004 παρουσίασε στο Ηρώδειο σε πρώτη παγκόσμια εκτέλεση (με το βιολονίστα Γ. Δεμερτζή και την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης) το *Κοντσέρτο για 2 βιολιά* του Ν. Σκαλκώτα. Η χορηγόληση από την εκτέλεση του *Κοντσέρτου για βιολί* του Ντ. Κωνσταντινίδη με τη Louisiana Sinfonietta κυκλοφόρησε σε CD από την εταιρία Magni.

Βραβεύτηκε με το πρώτο βραβείο στο διαγωνισμό μπαρόκ βιολιού των American Bach Soloists, με τα βραβεία Kaufmann και Ott (στο βιολί και τα μαθηματικά αντίστοιχα) από το πανεπιστήμιο Oberlin, με την πρώτη θέση για Benefactors Scholarship από το πανεπιστήμιο του Cambridge και με το πρώτο βραβείο στο διαγωνισμό της Ελληνικής Μαθηματικής Εταιρίας. Έχει συνθέσει έργα και καντίντες για βιολί, έργα μουσικής δωματίου και μουσική για θέατρο. Έργα του έχουν παρουσιαστεί στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ από σημαντικούς καλλιτέχνες. Οι εκδόσεις Νάκα-Παπαρηγορίου θα εκδώσουν τέσσερα έργα του το 2005. Από το 2003 είναι μόνιμος εξάρχων της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΕΜΕΡΤΖΗΣ Γεννήθηκε στη Χαλκίδα το 1958. Σπούδασε βιολί με το Στέλιο Καφαντάρη στο Ελληνικό Ωδείο και με τον Max Rostal στη Βέρνη.

Έχει συμπράξει σαν σολίστ με πολυάριθμες ορχήστρες, έχει συμμετάσχει σε διεθνή φεστιβάλ και γενικότερα έχει πραγματοποιήσει συναυλίες σε διάφορα παγκόσμια μουσικά κέντρα. Με κέντρο βάρους το ελληνικό ρεπερτόριο, έχει παρουσιάσει και δισκογραφήσει το μεγαλύτερο μέρος της ελληνικής δημιουργίας για βιολί, σε πολλές περιπτώσεις σε πρώτη παγκόσμια εκτέλεση.

Από το 1976 έως το 2001 δίδαξε στο Lawrence University στο Appleton, WI, των ΗΠΑ. Ίδρυσε το Νέο Ελληνικό Κουαρτέτο, το οποίο έχει αναπτύξει αξιόλογη διεθνή δράση, προβάλλοντας δισκογραφικά και συναυλιακά κυρίως την πλούσια ελληνική δημιουργία.

Έχει ηχογραφήσει για τη σουηδική εταιρία BIS το σύνολο του βιολιστικού έργου του Νίκου Σκαλκώτα, που έχει συναντήσει θερμότατη υποδοχή από το διεθνή τύπο, καθώς και το σύνολο του βιολιστικού έργου του Karl Nielsen. Έχει, επίσης, ηχογραφήσει το συνολικό έργο μουσικής δωματίου του Γιώργου Σισιλιάνου για την εταιρία «Ποικίλη Στοά» της Λέσχης του Δίσκου, ο πρώτος τόμος του οποίου ήδη κυκλοφορεί.

Το εξειδικευμένο μουσικό περιодικό The Strad γράφει για το Γιώργο Δεμερτζή: «...Συγχαρητήρια λοιπόν στο Γιώργο Δεμερτζή, που παίζει αυτά τα -μουσικά και τεχνικά- πολύπλοκα έργα με παθιασμένη ευαισθησία και υπέροχη εκφραστικότητα που σπάνια συναντά κανείς. Ερμηνεύσει τη μουσική με χαρακτηριστική ευκολία. Πράγματι, πάντα κατορθώνει να παίζει με χάρη και συναίσθημα, ακόμη και στα πιο απαιτητικά, από τεχνικής άποψης, μέρη του έργου».

ΝΙΚΟΣ ΣΚΑΛΚΩΤΑΣ (1904-1949)

«ΠΟΜΠΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΧΕΡΟΝΤΑ»

(σύνθεση του Νίκου Σκαλκώτα, μεταξύ 1942 - 1949. Ενορχήστρωση: Κωστής Δεμερτζής 1997)

Η «Πομπή προς τον Αχέροντα» μάς έχει παραδοθεί από τον Σκαλκώτα ως σύνθεση, με σημειώσεις ενορχήστρωσης. Οι τελευταίες, μάλιστα, είναι αρκετά λεπτομερείς, και δείχνουν ότι ο συνθέτης το είχε συλλάβει σε ορχηστρική μορφή.

Καθώς το έργο είναι αχρονολόγητο, συναντάμε αρκετές δυσκολίες για μια ακριβέστερη χρονολόγησή του. Σαν κατηγορία, εντάσσεται φυσιολογικά στη μεγάλη μεταπολεμική τονική ορχήστρα του συνθέτη. Η μεταπολεμική τονική ορχήστρα του Σκαλκώτα (διαφορετική από την ορχήστρα

των «Ελληνικών Χαρών» του 1936) ξεκινά ήδη προπολεμικά, από το 1938, με το μαλέτο «Η Λυγερή κι ο Χάρος». Μέσα στον πόλεμο, πιθανότατα ερχόμενος σε επαφή με τα έργα άλλων Ελλήνων συνθετών, τα οποία εκτελούσε ως μέλος των τριών ορχηστρών (Ραδιοφωνίας, Κρατικής, Λυρικής Σκηνής), ο συνθέτης μεταβάλλει τις αντιλήψεις του για την ορχήστρα και την ορχηστρική γραφή.

Μια έμμεση πηγή χρονολόγησής μας δίνει ο τίτλος: Στην εργογραφία ενός άλλου Έλληνα συνθέτη, του Μενέλαου Παλλάντιου, βρίσκουμε επίσης μια «Πομπή στον Αχέροντα», χρονολογούμενη στα 1942. Αν ακολουθήσουμε την εύλογη υπόθεση ότι τα δύο έργα είναι πλησιόχρονα, η Σκαλκωτική «Πομπή» θα πρέπει να τοποθετηθεί στην περίοδο της Κατοχής, κάτι που θα την ενέτασσε στη γενικότερη συμβολική ροπή της περιόδου αυτής. Και -γιατί όχι- και στην τάση για την ανόρθωση της Παλαμικής ποιητικής εικονοποιίας, στην οποία χρωστάμε, μεταξύ άλλων, και το Παραμυθόδραμα «Με του Μαγιάου τα Μάγια». Η «Πομπή προς τον Αχέροντα» μπορεί να περιστρέφεται γύρω από τον Παλαμικό Διγενή, που τον πηγαίνει καθάλα ο Χάροντας στον Άδη.

Μέχρι να υπάρξουν ειδικότερα στοιχεία, η πιθανή χρονολογία σύνθεσης της «Πομπής» θα μπορεί να τοποθετηθεί από το 1942 ως το 1949, οπότε, με το θάνατο του συνθέτη, το μουσικό του χειρόγραφο καθίσταται, πλέον, «βεβαίως χρονολογίας».

Οι προβληματισμοί μας γύρω από τη χρονολόγησή του έργου, όμως, δεν θα πρέπει να μας αποσπούν από την κατανόηση της δυναμικής φύσης της Σκαλκωτικής δημιουργίας. Η τελευταία συνίσταται στην ανάπτυξη μιας αρχικής σπερματικής ιδέας σε ένα σύνθετο έργο μεγαλεπήβολων διαστάσεων.

Στη μορφή που σώζεται η «Πομπή» εντάσσεται στη ρομαντική παράδοση του συμφωνικού ποιήματος, με εξαίρεση την πολύ συμπεκνωμένη φόρμα του. Κάτι όχι πρωτόφαντο στον Σκαλκώτα, αν λάβουμε υπόψη μας ότι, στα «10 σκίτσα για έγχορδα», λ.χ., ο συνθέτης συμπυκνώνει τη μουσική έννοια της συμφωνίας σε μουσική έκταση μιας σελίδας. Το έργο, συνεπώς, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως συμφωνικό ποίημα, πολύ συνεπτυγμένο, ως συμφωνική εικόνα, ως συμφωνικό πρελούδιο, ως συμφωνικό σκίτσο, ως μικρό χορευτικό κομμάτι (όπως χαρακτηρίζεται η «Ηχώ»), ή ως απόσπασμα από ένα ευρύτερο έργο που δεν γράφτηκε, εξ όσων γνωρίζουμε, ποτέ.

Στην αρμονική του έργου, που στηρίζεται στην αξιοποίηση του διαστήματος των τριών τόνων, στο πλαίσιο μιας ασύμμετρης ρυθμικής διαρκών αλλαγών του μέτρου, αναγνωρίζουμε έναν πρώτης γραμμής συνθέτη της Εθνικής Μουσικής Σχολής, που αποδίδει έναν ήχο που έχουμε μάθει να αναγνωρίζουμε και να χαρακτηρίζουμε ως «ελληνικό». Τον ήχο αυτό αναγνωρίζουμε, επίσης, στην ιδιότητα τροπική αντίστιξη της πρώτης ανάπτυξης του θέματος, όπου ο Σκαλκώτας συνομιλεί με τον Αντίοχο Ευαγγελάτο, χτίζοντας, παράλληλα, μια από τις ωριμότερες μελωδίες της ελληνικής συμφωνικής μουσικής. Στην ευρύτερη συμφωνική παράδοση του έργου, και ιδίως στην αρχιτεκτονική του τάση, στην τελετουργική αλληλουχία των εικόνων της, στη συνεπή πορεία προς το μεγαλοπρεπές κορύφωμα, αναγνωρίζουμε τον Μπρούκνερ.

Η ενορχήστρωση ακολούθησε πιστά τις οδηγίες του συνθέτη, αντιμετωπίζοντας, κατά τα λοιπά, το έργο στο πλαίσιο της ύστερης ενορχηστρωτικής αντίληψης του Σκαλκώτα, λιγότερο νοησιοκρατικής και πιο ακαδημαϊκής.

Κωστής Δεμερτζής

ΝΙΚΟΣ ΣΚΑΛΚΩΤΑΣ (1904-1949)
ΚΟΝΤΣΕΡΤΟ ΓΙΑ ΔΥΟ ΒΙΟΛΙΑ ΚΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΑ
(Ενορχήστρωση: Κωστής Δεμερτζής)

Το *Κοντσέρτο για 2 βιολιά* του Σκαλκώτα είναι το πρώτο έργο νεοελληνικής κλασικής μουσικής, που χρησιμοποιεί ρεμπέτικο θέμα: Το τραγούδι «*Θα πάω εκεί στην Αραπιά*» του Βασίλη Τσιτσάνη. Γράφοντας το έργο αυτό, κατά πάσα πιθανότητα το 1944, στην εποχή των Δεκεμβριανών, ο συνθέτης χρησιμοποιεί στο δεύτερο, αργό μέρος του το ωραιότερο θέμα του Τσιτσάνη, θεωρώντας το ως «*λαϊκό τραγούδι*», για να στήσει πάνω του μια σειρά ονειρικές και εξώκοσμες παραλλαγές. Η επιλογή του αυτή απορρέει οργανικά από τις εξελίξεις των ιδεών του Σκαλκώτα μέσα στην Κατοχή και μετά από αυτήν για τη σύνθεση «*λαϊκής*» μουσικής, μιας μουσικής που θα απευθυνθεί στις μάζες (η «*θάλασσα*», σ' αυτό το πλαίσιο, θα συνθεθεί, το 1948-49, ως «*λαϊκό μπαλέτο*»). Στο νέο αυτό ιδεολογικό πλαίσιο, η κατηγορία του «*λαϊκού*» υποκαθιστά κατά μεγάλο μέρος τη μεσοπολεμική κατηγορία του «*δημοτικού*», στην οποία ο συνθέτης είχε στηρίξει τη σύνθεση των 36 Ελληνικών Χορών. Με την ίδια επιλογή του, ο συνθέτης προηγείται κατά έναν χρόνο του Γιάννη Α. Παπαϊωάννου, που χρησιμοποιεί ένα ρεμπέτικο θέμα στο τελευταίο μέρος του «*Βασίλη του Αρβανίτη*» το 1945, καθώς και, στη συνέχεια, της στροφής προς το ρεμπέτικο των Μάνου Χατζιδάκι και Μίκη Θεοδωράκη.

Τα δύο ακραία, γρήγορα μέρη του Κοντσέρτου είναι γραμμένα σε ανάλαφρο, σπινθηροβόλο, διασκεδαστικό ύφος, και διακρίνονται για τα χαρακτηριστικά, εύληπτα θέματά τους, καθώς και τα μακρά, δεξιοτεχνικά περάσματα και τις καντέντσες που ο συνθέτης δίνει στο σφικτοδεμένο δίδυμο των δυο σόλο οργάνων.

Με τον τρόπο αυτό ο Σκαλκώτας γράφει το τελευταίο από τα μεγάλα δωδεκάφθογγα κοντσέρτα του, σε ένα ιδίωμα που προέρχεται σαφώς από τον αυστηρό δωδεκαφθογγισμό της 2ης συμφωνικής σουίτας, μόνο που είναι πιο ελεύθερο και υφίσταται μια χαρακτηριστική «*παραμόρφωση πεδίου*» στο 2ο μέρος του, όπου ενσωματώνει την τονική μελωδία του Τσιτσάνη.

Το έργο αυτό πιθανότατα ο συνθέτης σκόπευε να ενορχηστρώσει στο τέλος του 1949, αμέσως μετά το τέλειωμα της ενορχήστρωσης των δύο τελευταίων μερών της 2ης *συμφωνικής του σουίτας*. Έμεινε ανενορχηστρωτο, λόγω του ξαφνικού θανάτου του Σκαλκώτα, στις 20 Σεπτεμβρίου της χρονιάς αυτής. Για το λόγο αυτό έμεινε και άπαχτο, αν εξαφρευθεί μια πρόσφατη εκτέλεσή του, όπου οι νότες από το παρτιτέλ του συνθέτη παίζονται από δύο πιάνο.

Η ενορχήστρωση στην οποία θα παιχτεί το έργο φτιάχτηκε από τον υπογράφοντα το παρόν σημείωμα. Στηρίχτηκε σε μια δεκαετή έρευνα του μουσικού έργου του Σκαλκώτα και ιδίως των χαρακτηριστικών και της εξέλιξης των ορχηστρικών του ιδιωμάτων, καρπός της οποίας ήταν ένα βιβλίο -«*Η Σκαλκωτική ενορχήστρωση*», εκδ. Παπαδημας 1998- και ενορχηστρώσεις και των τριών έργων που ο συνθέτης άφησε ανενορχηστρωτά: εκτός από το *Κοντσέρτο για 2 βιολιά*, των δύο τελευταίων μερών της 2ης *συμφωνικής σουίτας*, καθώς και της *Πομπής προς τον Αχέροντα*.

Κωστής Δεμερτζής

FELIX MENDELSSOHN - BARTHOLDY (1809-1847)
ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΡ. 3 ΣΕ ΛΑ ΕΛΑΣΣΟΝΑ, ΕΡΓ. 56 («ΣΚΩΤΙΚΗ»)

Η τρίτη συμφωνία του Μέντελσον έχει την επωνυμία «Σκωτική», γιατί την είχε εμπνευστεί μαζί με την Εισαγωγή «Εβριδες» σε ένα ταξίδι του στη Σκωτία. Τα πρώτα σκίτσα χρονολογούνται από το ταξίδι του αυτό και στο Σκέρτσο, δεύτερη κίνηση, κυριαρχεί ένα θέμα με σκωτικό χαρακτήρα.

Η συμφωνία τελείωσε το 1832 και αφιερώθηκε στη βασίλισσα της Αγγλίας Βικτωρία, που ήταν θαυμάστρια της μουσικής του Μέντελσον (με το πιάνο της είχε τακτική επαφή με τα «Τραγούδια χωρίς λόγια» του συνθέτη).

Η «Σκωτική», ένα από τα πιο ώριμα έργα του Μέντελσον, παρουσιάζει σε μεγάλο βαθμό τις αρετές και τα μειονεκτήματα της μουσικής του. Εύκολη μελωδικότητα, ευστροφία αρμονική, άνετη και λογική πορεία της μουσικής μέσα σε καλά υπολογισμένα πλαίσια, υποδειγματική ενορχήστρωση, γενικά άποψη τεχνική. Από αυτόν τον ωραίο κόσμο, όμως, λείπει το βάθος και η συγκλονιστική ομορφιά μιας συμφωνικής Μπετοβενικής.

+ Σόλων Μιχαηλίδης

ΤΕΤΑΡΤΗ 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 2005

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ

Ωδείο Ηρώδου του Αττικού - Αθήνα

Ωρα έναρξης: 21.00

Συναυλία με τον διάσημο τενόρο **PLACIDO DOMINGO**

Eugene Kohn διευθυντής ορχήστρας
Veronica Villarroel σοπράνο

ΤΡΙΤΗ 21 ΙΟΥΝΙΟΥ 2005

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Μονή Λαζαριστών

Ωρα έναρξης: 21.00

Μύρων Μιχαηλίδης διευθυντής ορχήστρας
Θεόδωρος Κερκέζος σαξόφωνο

Συναυλία με έργα Σκαλκώτα, Dvorak, Brahms, Θεοδωράκη, Ravel,
Rachmaninov, de Falla, Χατζιδάκι, Bernstein και Piazzolla

Ελεύθερη είσοδος για το κοινό

Πληροφορηθείτε τα νέα και τις δραστηριότητες της Κ.Ο.Θ. από τη ζωντανή ραδιοφωνική εκπομπή **Η Κ.Ο.Θ. στον "Λόγου και Τέχνης 100.6"** με ζωντανές συνεντεύξεις και σχόλια, κάθε Τετάρτη στις 19:00. Την εκπομπή παρουσιάζει ο Αντώνης Σαραγιώτης.

ΧΟΡΗΓΟΣ Κ.Ο.Θ.:

GALAXIA

VACATION CLUB

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

● **ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ** ● **πανσέβηνος**
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ επιλογες

ΧΟΡΗΓΟΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ:

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΝΑΚΑΣ
ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

GALAXIA**VACATION CLUB**

Ο χρόνος που περνάτε μαζί τους είναι πολύτιμος.
Στις διακοπές θέλετε όλα να είναι τέλεια,
για να μπορείτε αναπόσπαστοι να κολυμπήσετε,
να παίξετε, να κοιμηθείτε αγιαλιά.

Ανακαλύψτε το Galaxia Vacation Club του Ομίλου Ν.Δασκαλαντιανάκη.
Πολυτελείς σουίτες, πισίνες, εστιατόρια, jacuzzi, water sports, baby sitting,
αλλά και δραστηριότητες που απασχολούν ευχάριστα τα παιδιά.

Μάθετε περισσότερα και κερδίστε ένα μοναδικό τριήμερο για δύο.
Στείλτε sms στο 4220 γράφοντας Galaxia κενό, ips και το όνομά σας.
Κάθε μέρα 10 τυχεροί.

Διακοπές αξέχαστες, για πάντα.

Πληροφορίες 210 6387500

ΟΜΙΛΟΣ
Ν.ΔΑΣΚΑΛΑΝΤΙΝΑΚΗ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
THESSALONIKI STATE SYMPHONY ORCHESTRA

Διευθυντής Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης
Μύρων Μιχαηλίδης

ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ ΤΗΣ Κ.Ο.Θ.

Καλλιτεχνικός Διευθυντής
Μύρων Μιχαηλίδης

Μόνιμος Αρχιμουσικός
Κάρολος Τρικολίδης

A' Βιολιά

Εξάρχοντες

Σίμος Παπάνας
Αντώνης Σουσαμίογλου

Κορυφαίοι A'

Μίκης Μιχαηλίδης
Γεώργιος Πετρόπουλος

Tutti

Μαρία Δρούγου
Μαρία Σουρέφ
Κρυστάλλης Αρχοντής
Γεώργιος Κανδυλίδης
Εύη Δελφινόπουλου
Ευάγγελος Παπαδημήτρης
Μαρία Σπανού
Ανδρέας Παπανικολάου
Γκρέτα Παππά
Ευτυχία Ταλακούδη
Χριστίνα Λαζαρίδου
Ευστράτιος Κακάμπουρας
Γεώργιος Γαρυφαλλάς
Έκτορας Λάππας

B' Βιολιά

Κορυφαίοι A'

Ανθούλα Τζίμα
Ντάρια Κάτσιου

Κορυφαίοι B'

Νικόλαος Αρχοντής
Αλκίτας Τζιαφέρης

Tutti

Μίμης Τοιτσιδής

Δέσποινα Παπαστεργίου
Isabelle Both
Θανάσης Θεοδωρίδης
Ευαγγελία Κουζώφ
Μαρία Εκλεκτού
Πόπη Μυλαράκη
Ελευθέριος Αδαμόπουλος
Ίγκορ Σεαλματζίδης
Μικέλ Μιχαηλίδης
Γεώργιος Κουγιουμτζόγλου

Βιόλες

Κορυφαίοι A'

Νεοκλής Νικολαΐδης
Χαρά Σειρά

Κορυφαίοι B'

Αλεξάνδρα Βόλτση
Αντώνης Πορίχης

Tutti

Βιολέτα Θεοδωρίδου
Ειρήνη Παραλίκα
Φελίτσια Ποπίκα
Κατερίνα Μητροπούλου
Χρήστος Βλάχος
Δημήτριος Δελφινόπουλος
Ρόζα Τερζιάν

Βιολοντσέλα

Κορυφαίοι A'

Βασίλης Ζαΐτης

Κορυφαίοι B'

Απόστολος Χανδράκης

Tutti

Φλέρι Κοντογιαννάκη
Γεώργιος Μανώλας
Βίκτωρ Δάβαρης
Δημήτριος Πολυζωΐδης

Ιωάννης Στέφος
Χρήστος Γρίμπας

Κοντραμπάσο

Κορυφαίοι A'

Γεώργιος Γράλιτσας
Χαράλαμπος Χειμαριός

Κορυφαίοι B'

Ιωάννης Χατζής
Ηρακλής Σουμελίδης

Tutti

Αναστάσιος Μαυρουδής
Ελένη Μπουλασίκη
Ειρήνη Παντελίδου
Λεωνίδα Κυρίδης
Γιώργος Πολυχρονιάδης
Μιχάλης Σαπουντζής

Φλάουτα

Κορυφαίοι A'

Πέτρος Σουσαμίογλου
Νικόλαος Δημόπουλος

Κορυφαίοι B'

Γεώργιος Κανάτσος
Γιάννης Ανισέγκος

Tutti

Νίκος Κουκίης

Όμποε

Κορυφαίοι A'

Δημήτριος Καλπαξίδης
Δημήτρης Κίτσος

Κορυφαίοι B'

Νικόλαος Καλπαξίδης
Ιωάννης Ραζάκωφ

Tutti

Θωμάς Μητριζάκης

Ειδικό Ταμείο Οργάνωσης Συναυλιών (Ε.Τ.Ο.Σ.)

Πρόεδρος

Κωνσταντίνος Γιακουμής

Αντιπρόεδρος

Κωνσταντίνος Χατζηκωνσταντίνου

Μέλη

Κωνσταντίνος Ζέρβας

Μαρία Τούρτα

Ιφιγένεια Παραστατίδου

Τρομπόνα

Κορυφαίοι A'

Φιλήμων Στεφανίδης

Κορυφαίοι B'

Φώτιος Δράκος

Tutti

Ευάγγελος Μπαλτάς

Τούμπα

Κορυφαίοι B'

Γεώργιος Τηνιακούδης

Τύμπανα

Κορυφαίοι A'

Δημήτριος Βίττης

Κρουστά

Κορυφαίοι B'

Κωνσταντίνος Χανής

Tutti

Ελευθέριος Αγγουριδάκης

Άρπα

Κορυφαίοι A'

Κατερίνα Γίμα

Οι μόνιμοι μουσικοί της Κ.Ο.Θ. αναφέρονται με σειρά αρχαιότητας

Έφορος Κ.Ο.Θ.:

Ελένη Μπουλασίκη

Αναπληρωτής Εφόρου Κ.Ο.Θ.:

Ιωάννης Στέφος

Φροντιστές:

Πέτρος Γιάντσης

Βοηθός φροντιστών:

Γιώργος Νιμπίτης

Συντονισμός - Επιμέλεια Ύλης:

Λίνα Μυλωνάκη

Σχεδιασμός εντύπου:

motley co.

Διαχωρισμοί:

"Μακεδονική Χρωμοανάλυση"

Εκτύπωση:

Κουρτίδης - Μυλαράκης

Ισοσελίδα Κ.Ο.Θ.:

www.tssog.gr